

Čís. 7122.

Pozdější vlastník nemovitosti, jenž zaplatil postupníku eráru převodní poplatek z dřívějšího prodeje, jest oprávněn domáhati se zaplacení na původních smluvnících, neručil-li v době placení za dluh ani věcně, nejsou již majitelem domu, ani osobně. Lhostejno, že placením vyhověl depuračnímu závazku vůči dalšímu nabyvateli domu. Lhostejno, že postupník propustil ze závazku jednoho z původních smluvníků.

(Rozh. ze dne 2. června 1927, Rv I 204/27.)

Smlouvou trhovou ze dne 29. prosince 1919 prodal Bohumil Š. dům inž. Josefu J-ovi, při čemž se kupující zavázal zaplatiti převodní poplatek, který byl platebním rozkazem úřadu pro vyměřování poplatků vyměřen Josefu J-ovi nerozdílnou rukou podle § 68 čís. 3 zákona ze dne 9. února 1850, čís. 50 ř. zák. s Bohumilem Š-em penízem 18.000 Kč. Trhovou smlouvou ze dne 6. května 1920 prodal Josef J. dům ten Josefu D-ovi a tento smlouvou trhovou ze dne 19. února 1921 prodal opět dům ten Janu Z-ovi, Karlu S-ovi a Anně a Aloisii D-ovým. K zajištění převodního poplatku 18.000 Kč s přísl. vymohla česká finanční prokuratura na dům dne 18. srpna 1921 záznam zástavního práva a dne 8. července 1924 byl povolen vklad práva zástavního v pořadu záznamu. Platebním rozkazem úřadu pro vyměřování poplatků v Praze ze dne 1. července 1921 byl dotyčný převodní poplatek předepsán k zaplacení také nerozdílnou rukou podle § 72 cit. zák. z r. 1850 Janu Z-ovi, Karlu S-ovi, Anně D-ové, provd. Z-ové a Aloisii D-ové, provd. S-ové, jako dočasným knihovním vlastníkům domu, který dle cit. § 72 popl. zákona ručí věcně za poplatek. Trhovou smlouvou ze dne 19. května 1925 prodali manželé Z-ovi a S-ovi (žalobci) dům ten manž. Hynku a Růženě H-ovým a zavázali se vtělený převodní poplatek svým nákladem v době šesti měsíců dáti vymazati. Převodní poplatek s úroky a útratami exekučními celkem 23.844 Kč zaplatil dne 27. dubna 1925 inž. Václav F., jemuž proto česká finanční prokuratura v zastoupení republiky Československé pohledávku poplatkovou Kč 18.000— se všim příslušenstvím a s veškerými vydobytými exekučními právy postoupila. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se manželé Z-ovi a S-ovi na inž. Josefu J-ovi a Bohumilu Š-ovi zaplacení 24.767 Kč, jež byli nuceni inž. F-ovi zaplatiti, ježto tento vedl exekuci na dům v době, kdy byl již prodán H-ovým, jimž se žalobci zavázali k depuraci. Procesní soud první stolice uznal žalované povinnými zaplatiti žalobcům zažalovaný peníz rukou společnou a nerozdílnou. **D ů v o d y:** Žalobci jako dřívější vlastníci domu, povinni k depuraci, zaplativše poplatek, zaplatili tím dluh toliko formálně vlastní, materiálně však zcela nepochybně cizí, totiž dluh solidárních, osobních dlužníků Š-a a J-a. Kdo v úmyslu, by zabránil exekuci na zatíženou nemovitost, zaplatí dluh toliko formálně vlastní, materiálně cizí, jest podle §u 1358 obč. zák. a, jde-li jako v tomto případě o náklad, jež druhý byl by musil učiniti sám po zákonu, též podle

§ 1042 obč. zák. oprávněn, žádati od pravého dlužníka náhradu zaplaceného dluhu. (K tomu sr. plenissimární rozhodnutí Nejv. soudu ze dne 24. března 1924 Rv II 39/14 kniha judikátů čís. 208.) Poněvadž podle §§ 68 čís. 3 a 73 čís. 3 písm. a) popl. zákona prvý prodávatel a prvý kupitel (žalovaní) jako solidární dlužníci byli eráru zavázáni k zaplacení celého převodního poplatku, jsou též žalobci oprávněni požadovati od nich náhradu všeho, co za ně zaplatili. Okolnost, že inž. F. žalovaného svého tchána Š-a jako postupník poplatkového eráru propustil ze závazku, nemá významu, ježto tato výhoda podle §u 896 poslední věta obč. zák. nemůže býti žalobcům na újmu. O d v o l a c í s o u d n a p a d e n ý r o z s u d e k p o t v r d í l .

N e j v y š š í s o u d n e v y h o v ě l d o v o l á n í .

D ů v o d y :

Soud dovolací shledává správným názor soudu odvolacího, že žalobci, zaplativše inženýru Václavu F-ovi jako postupníku poplatkového úřadu Československé republiky zastoupené českou finanční prokuraturou v Praze dne 20. října 1925 převodní poplatek z převodu vlastnictví domu, náležejícího žalovanému Bohumilu S-ovi na žalovaného Josefa J-a, zaplatili to, co žalovaní podle poplatkového zákona sami byli povinni zaplatiti, že tudíž tímto zaplacením učinili za žalované náklad, který by byli žalovaní podle zákona sami musili učiniti a že proto mají podle § 1042 obč. zák. právo, žádati na žalovaných náhradu toho, co za ně zaplatili. Na tom nic nemění se tím, že postupník inženýr Václav F. žalovaného Š-a, svého tchána, již před tímto zaplacením propustil ze závazku, neboť propuštění to mohlo míti účinek jen proti inženýru F-ovi, nikoliv však též proti žalobcům, kteří tuto pohledávku inženýru F-ovi zaplatili za žalované jako postoupenou mu pohledávku poplatkovou, kterou podle zákona poplatkového oba žalovaní, tedy také žalovaný Š. byli povinni zaplatiti rukou společnou a nerozdílnou a která postupem z poplatkového úřadu na inženýra F-a nepozbyla povahy převodního poplatku. Rovněž nerozhodnou jest pro povinnost žalovaného Š-a, zaplatiti žalobcům náklad, který za ně žalobci učinili, zaplativše převodní poplatek, skutečnost, že zaplacením převodního poplatku umožnili si žalobci splnění depuračního závazku, převzatého proti manželům H-ovým, neboť žalobci platili inženýru F-ovi převodní poplatek jemu poplatkovým úřadem v zastoupení československého eráru postoupený, který podle zákona sami nésti nemusili, ježto šlo o převodní poplatek z kupní smlouvy uzavřené mezi žalovaným Š-em a žalovaným J-em v roce 1919. Za tento převodní poplatek žalobci v době placení neručili ani věcně, ježto v té době nebyli již vlastníky domu, z něhož převodní poplatek byl vyměřen, ani osobně, ježto jim, jak soud odvolací zjistil, platebním rozkazem z 1. července 1921 (17. července 1924) poplatek ten byl uložen jen jako vlastníkům domu, ne jeho osobním dlužníkům, a platili proto dluh cizí. Okolnost, že tímto zaplacením převodního poplatku nabyli žalobci možnosti vyhověti svému depuračnímu

závazku proti manželům H-ovým, nemění ničeho na tom, že zaplacení to proti žalovaným jeví se nákladem za ně ve smyslu § 1042 obč. zák. žalobci učiněným. Ježto závazek žalovaného Bohumila Š-a k zaplacení zažalovaných 24.060 Kč s příslušenstvím plyne již z předpisu § 1042 obč. zák., nebylo potřebí blíže zabývatí se vývody žalobců v dovolací odpovědi, jimiž snaží se dokázati, že povinnost tato plyne i z předpisu § 1358 obč. zák.

Čís. 7123.

Stačí, stala-li se upomínka o zaplacení dluhu, společného oběma manželům, pouze manželí.

(Rozh. ze dne 2. června 1927, Rv II 548/26.)

Žalobě proti manželům W-ovým o zaplacení pohledávky o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolání obmezuje se jen na to, že popírá splatnost dluhu. Dopisem ze dne 5. července 1925 zavázali prý se žalovaní zaplatiti žalobkyni dluh na požádání, byla prý tedy žalobkyně povinna oznámiti jim, kdy si zaplacení přeje, a nebyla oprávněna hned podati žalobu. Ostatně jednala prý žalobkyně o splatnosti k 30. listopadu 1925 pouze s prvním žalovaným, u něhož nelze prý předpokládati zmocnění manželky v tak důležité věci. Leč ke splatnosti stačí, došla-li výpověď do rukou prvního žalovaného jako manžela, když nebylo tvrzeno, že mu manželka správu majetku odňala, nehledíc ani k tomu, že splatnost nastala nejpozději žalobou, která při nejmenším má stejný význam jako upomínka nebo výpověď — § 406 c. ř. s. — a když ani po té žalovaní své platební povinnosti neučinili zadost.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., nelze přiznati oprávnění. Podle § 91 a 1034 obč. zák. jest manžel po samém zákonu oprávněn i povinen manželku zastupovati. Správně tedy odvolací soud věc posoudil, uznáv, že upomínka o zaplacení dluhu, žalovaným manželům společného, byla platně učiněna, stala-li se pouze proti manželí. Tím nastala splatnost celého žalovaným zapůjčeného kapitálu a nelze proto mluvíti o předčasnosti žaloby, když, jak nesporno, byla žalovaným k rukou prvžalovaného dopisem žalobkyně ze dne 7. listopadu 1925 s udáním lhůty splatnosti ku dni 30. listopadu 1925, celá pohledávka vypovězena a na to žaloba o zaplacení její teprve dne 15. ledna 1926 podána.

Čís. 7124.

Ochrana československé měny a oběhu zákonných platidel (vládní nařízení ze dne 29. února 1924, čís. 46 sb. z. a n.).